

SAŽETAK PRESUDE
BONDAVALLI PROTIV ITALIJE
OD 17. STUDENOG 2015
ZAHTJEV BROJ 35532/12

Talijanski sudovi nisu uzeli u obzir prigovore na pristranost vještaka na temelju čijeg mišljenja je ocu ograničeno pravo na susrete i druženja

❖ **ČINJENICE**

Tijekom kolovoza 2005. godine podnositelj i njegova tadašnja supruga pokrenuli su postupak za razvod braka. U rujnu 2006. godine zatražili su od nadležnog suda da im se sin oboma povjeri na odgoj i čuvanje. Sud je podnositelju dodijelio pravo na susrete i druženja. Žalbeni sud potvrdio je navedenu odluku.

U travnju 2009. godine podnositelj je obavijestio nadležni centar za socijalnu skrb o sumnji da majka zlostavlja dijete te je od doktora zatražio da dokumentira oštećenje na djetetovom tijelu.

Centar za socijalnu skrb kojemu je sud naložio da nadzire provođenje susreta i druženja, zaključio je da je djetetu potrebno osigurati zaštitu jer otac pokazuje znakove uzrujanosti i stresa. Stoga je naložio susrete pod nadzorom centra. Centar za socijalnu skrb je ocijenio da se navodi o zlostavljanju ne mogu dokazati te je predložio psihijatrijsko vještačenje oba roditelja. Iz nalaza i mišljenja vještaka proizlazilo je da podnositelj pokazuje znakove paranoidne psihoze, te da je uvjeren kako je njegov sin zlostavljan.

Podnositelj je prigovorio navedenom nalazu i mišljenju uz obrazloženje da je vještak staž odrađivao zajedno s njegovom bivšom suprugom. Prigovarao je i da je centar za socijalnu skrb pristran zbog profesionalne povezanosti s majkom koja je radila kao psihijatrica u tom centru. Nadležni sud odbio je njegov zahtjev za promjenom centra za socijalnu skrb smatrajući kako njegovi prigovori proizlaze iz njegovog psihičkog stanja.

Podnositelj je dostavio nekoliko nalaza i mišljenja drugih vještaka koji su ukazivali da ne pati od psihičkih poremećaja ili smetnji. Navedeni nalazi i mišljenja su ukazivali i da nadležni centar za socijalnu skrb nije poduzeo mjere kojima bi pozitivno utjecao na jačanje odnosa između podnositelja i sina već je stalno bio na majčinoj strani. Domaći sudovi, međutim, nisu uzeli u obzir navedene nalaze i mišljenja vještaka smatrajući da isti nisu pouzdani i zahtijevali su od centra da organizira susrete i druženja između podnositelja i sina pod nadzorom.

Centar za socijalnu skrb zabranio je telefonsku komunikaciju između podnositelja i sina, a njihovi susreti su u nekoliko navrata odgađani ili se nisu ni dogodili.

Podnositelj od ožujka 2015. godine ostvaruje susrete i druženja sa sinom i to dva sata tjedno pod nadzorom socijalnog radnika, te dva i pol sata tjedno i jedan telefonski poziv u prisutnosti majke. Ostali oblici susreta i druženja nisu mu dopušteni.

❖ PRIGOVORI

Podnositelj prigovara da je došlo do povrede prava na zaštitu privatnog i obiteljskog života (čl. 8. Konvencije) jer je centar za socijalnu skrb imao prevelik utjecaj na odluke domaćeg suda. Prigovarao je i na postupanje domaćeg suda koji nije nadzirao rad centra za socijalnu skrb. Posebice je istaknuo da je psihijatar koji je izradio nalaz i mišljenje bio profesionalno povezan s njegovom bivšom suprugom.

❖ OCJENA SUDA

Sud je primijetio kako podnositelj od rujna 2009. godine pa nadalje ostvaruje pravo na susrete i druženja sa sinom u ograničenoj mjeri. Iako mu je sud dodijelio pravo na susrete i druženja u širokom opsegu, podnositelj to pravo nije mogao u potpunosti koristiti zbog negativnog nalaza i mišljenja vještaka koji je radio s djetetovom majkom i zbog negativnog mišljenja centra za socijalnu skrb u kojemu je majka radila.

Sud je nadalje primijetio kako je podnositelj u nekoliko navrata prigovarao pristranosti psihijatra vještaka i centra za socijalnu skrb. No, domaći sudovi su zanemarili njegove prigovore te odredili ograničene susrete i druženja pod nadzorom tog istog centra iako je iz nalaza i mišljenja psihijatara koje je podnositelj dostavio proizlazilo kako nema psihičkih smetnji.

Sud je istaknuo kako je već u svojoj praksi utvrđivao povrede Konvencije jer domaća tijela nisu u obzir uzimala, primjerice, povezanost između psihijatra vještaka koji izrađuje nalaz i mišljenje psihičkog stanja djeteta i djetetovog poočima.¹ U konkretnom slučaju, Sud je utvrdio jasnu poveznicu između djetetove majke i centra za socijalnu skrb te psihijatra koji je izradio nalaz i mišljenje.

Sud je naglasio kako bi bilo u interesu podnositelja i djeteta da je domaći sud razmotrio podnositeljeve prigovore o pristranosti. To bi dovelo do bolje procjene stanja i odluke je li potrebno susrete i druženja ograničiti ili proširiti.

Sud je zaključio da domaći sudovi nisu poduzeli potrebne mjere kojima bi stvorili nužne uvjete u kojima bi podnositelj u potpunosti mogao ostvarivati pravo na susrete i druženja sa sinom. Postupak je trebao biti popraćen odgovarajućim zaštitnim mehanizmima koji bi omogućili uvažavanje podnositeljevih potreba i zaštitu njegovih interesa. Domaći sudovi nisu postupali s nužnom pažnjom zbog čega je podnositelj u razdoblju od sedam godina ostvarivao ograničene susrete i druženja sa sinom, što je prouzročilo nepopravljivu štetu u njihovom odnosu.

Uzimajući u obzir navedeno, uz uvažavanje slobode procjene koju država uživa u takvim predmetima, Sud smatra da domaći sudovi nisu poduzeli odgovarajuće mjere kojima bi podnositelju osigurali susrete i druženja koji bi bili u najboljem interesu djeteta. Stoga je Sud utvrdio povredu prava na obiteljski život iz čl. 8. Konvencije.

¹ vidi presudu [Piazzini protiv Italije](#), zahtjev br. 36168/09

❖ **PRAVIČNA NAKNADA**

10.000,00 EUR – na ime naknade nematerijalne štete

15.000,00 EUR – na ime troškova postupka

Ovaj sažetak izradio je Ured zastupnika Republike Hrvatske pred Europskim sudom za ljudska prava. Sažetak ne predstavlja službeni dokument Europskog suda za ljudska prava te ne obvezuje taj Sud.

© Ured zastupnika Republike Hrvatske pred Europskim sudom za ljudska prava.